

Stellingenspel

om tot een mediawijs schoolbeleid te komen

MEDIA? WIJS!!

PEDAGOGISCHE BEGELEIDINGSDIENST STEDELIJK ONDERWIJS GENT

Mediawijsheid

heeft betrekking op alle (nieuwe én traditionele) media.

Dit houdt onder meer in dat mediawijsheid evolueert naargelang er nieuwe media worden ontwikkeld.

Dit betekent dat mediawijsheid geen competentie is die men eenmalig kan verwerven, maar dat het onderdeel is van levenslang leren.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Een mediawijze leerling

kan op zelfbewuste wijze gebruik maken van de positieve mogelijkheden die media bieden, zonder daarbij zichzelf of anderen te schaden.

www.kennisnet.nl

Deze stellingen zijn prikkels om met het team in gesprek te gaan. Ze kunnen aangevuld of gewijzigd worden naar eigen behoefte.

Het gesprek is vooral bedoeld om grenzen te verkennen. Vanuit de individuele standpunten werk het team naar een gedragen consensus en bouw je een mediawijze schooleigen visie.

Nodig: een gespreksleider, een verslaggever

Werkwijze:

- Poneer een stelling
- Elk teamlid neemt een eigen positie in: hoe dichterbij de stelling (of een afgesproken voorwerp/plaats) gaat staan, hoe meer je het eens bent. Hoe verder, hoe meer je het oneens bent.
- Iemand opent het gesprek vanuit zijn eigen mening. Anderen reageren. De gespreksleider vraagt door, verkent meningen maar neemt zelf geen standpunt in.
- De verslaggever noteert de belangrijkste standpunten & de bijhorende argumenten, de conclusies of de standpunten waar consensus over is.
- Welke do's & don'ts (actiepunten) halen we hier uit voor de school? Beslis samen wat je zal 'handhaven' of waarin je zal 'investeren'.

Tips:

Laat alle standpunten aan bod komen. Vraag de deelnemers niet alleen hun mening te geven, maar ook om deze toe te lichten.

Niet alle stellingen moeten plenair gevoerd worden. Dit kan ook in subgroepjes die dan weer plenair rapporteren.

Indien een stelling teveel discussie teweeg brengt, teveel tijd vraagt, kan deze geparkeerd worden naar een later moment. Eventueel kan er voorbereidend werk in de vorm van het doornemen van achtergrondinformatie gevraagd worden.

Bespreek niet teveel stellingen na elkaar. Laat de visie groeien zodat deze tijd krijgt om geleidelijk aan geïmplementeerd te worden.

Zorg ervoor dat je mediawijs beleid een dynamisch werkbaar document wordt die mee evolueert met de mogelijkheden en de technologie.

Bouwstenen:

Organisatie:

Informatievaardigheden

Schoolteam

- ◇ Iedere school zou een mediacoach moeten hebben. Hij is dan verantwoordelijk voor het afleveren van mediawijze leerlingen.
- ◇ Als huiswerk geef ik o.a. taken waarbij leerlingen met elkaar digitaal samen moeten werken
- ◇ Leerlingen zijn mediawijzer dan de ouders daarom kiezen we er als school voor om infoavonden te organiseren
- ◇ Als je als leerkracht een kritische houding voorleeft, versterk je het kritisch denken van de leerlingen.

Leerlingen

- ◇ Leerlingen gebruiken de smartphone/computer als extra leermiddel.
- ◇ Leerlingen hebben met de eigen smartphone toegang tot de wifi op school.
- ◇ Het is belangrijker dat ze hun smartphone/computer correct leren gebruiken in verschillende contexten. Het verbieden draagt daar niet positief toe bij.
- ◇ Kritisch denken wordt nu vanzelf ontwikkeld omdat leerlingen voortdurend geconfronteerd worden met veel informatie. Ze kunnen hierdoor zelfstandig een oordeel vellen over de echtheid van de info.
- ◇ De vaardigheid van leerlingen om online informatie te vinden, bepaalt hun leerresultaat.
Want:
 - Kinderen lezen niet wat er staat
 - Ze missen belangrijke aanwijzingen
 - Ze hebben moeite met het doorgronden van de structuur van websites
 - Ze zien vaak het verschil niet tussen reclame en feitelijke informatie
 - Ze trappen in commerciële valkuilen
 - Ze zijn niet goed in het ingeven van zoekopdrachten
 - Ze zijn niet goed in het interpreteren van de zoekresultaten

Weerbaarheid

- ◇ Een leerling was niet akkoord met iets uit mijn les, nam daar een foto van en plaatst dit online. Ik verplicht de leerling, waar ik bij sta, om dit offline te halen en geef hem een goeie uitbrander.
- ◇ Enkele leerlingen verstopten de kleren van een medeleerling, filmde dit en plaatsten dit online. Ik snap dat dit als grap bedoeld was en lach daarom mee.
- ◇ Een leerkracht neemt als privé persoon op sociale media bepaalde politieke/culturele stellingen in. Dat kan.
- ◇ Leerkrachten kunnen niet aangesproken worden op wat ze buiten schooltijd op sociale media plaatsen. Dit behoort tot hun persoonlijke vrijheid.
- ◇ Twee leerlingen hebben een vechtpartij buiten schooltijd. Dit wordt gefilmd en online geplaatst. De school moet ingrijpen.
- ◇ De seksuele ontwikkeling van kinderen verloopt inmiddels voor een deel via internet. De kans dat leerlingen in aanraking komen met porno is bijna 100%. Er wordt anders geëxperimenteerd. Ouders moeten hierin hun rol opnemen, niet de school.
- ◇ Online communicatie leidt automatisch tot het achterlaten van digitale sporen. Leerlingen lijken steeds minder waarde te hechten aan hun privacy. (Hoe helpen we hen zich realiseren dat de persoonlijke gegevens die ze ooit hebben prijsgegeven vaak niet meer verwijderd kunnen worden.)
- ◇ Leerlingen zijn zonder begeleiding niet in staat om op een verantwoordelijke wijze (sociale) media te gebruiken. Ze posten alles zonder nadenken.
- ◇ In de klas moeten we leerlingen intensief begeleiden bij het inzetten van media voor het eigen welzijn en zijn persoonlijke ontwikkeling om te groeien tot een volwaardig democratisch burger van de 21ste eeuw.
- ◇ Leerlingen zijn behalve media-consumenten ook media-producenten geworden met het internet als platform voor ontelbare mogelijkheden tot zelfexpressie en communicatie. (Wat betekent dit voor onze school?)
- Behalve vrijheid-blijheid kent het internet ook haat, agressie en bedrog. Leerlingen begrijpen niet zo goed wat dit inhoudt en hoe ze er het beste mee om kunnen gaan. In de klas moeten we hierop inzetten.
- ◇ Hoe bewust ik als leerkracht met phishingmails probeer om te gaan, toch maakte ik een verkeerde

Communicatie

- ◇ Ik merk dat een leerling uit mijn groep verontrustende berichten plaatst op sociale media. Als leerkracht meld ik dit in het zorgdossier.
- ◇ Op een openbaar Facebookaccount van een leerling merk ik dat hij steeds extremistischere uitspraken doet tegenover andere culturen. Ik voel mij verplicht om dit te melden aan mijn directie.
- ◇ Eén van onze leerlingen is slachtoffer van sexting. De beelden werden door heel wat studenten reeds gezien. Als directeur zorg ik ervoor dat elke klasleerkracht in gesprek gaat met zijn groep en dat we nadien bekijken welke zorg nog noodzakelijk is.
- ◇ Het is een meerwaarde als we na school via sociale media kunnen communiceren met leerlingen en ouders
- ◇ Ik vind dat ik als leerkracht met de kinderen & ouders uit mijn school bevriend mag zijn op sociale media en zelf bepaal hoeveel van pijn privéleven ik met hen deel.
- ◇ Enkele ouders zijn niet akkoord met het huiswerkbeleid van de school. Op de Facebookpagina van de school ontstaat een zware discussie waarbij er enkele grove verwijten persoonlijk gericht worden naar leerkrachten. Als school zwijgen we best. Dan houdt dit snel op.
- inschatting. Ik liet mijn gegevens na op een valse website. Dit bespreek ik met mijn leerlingen, hoe kwetsbaar ik me hier ook bij voel.
- ◇ Op Instagram heeft een leerling uit mijn groep beduidend minder volgers dan andere leerlingen. Ook in de groep is zij een buitenbeentje. Ik vermijd dat dit thema in de groep besproken wordt zodat zij zich niet te kijk gezet voelt.
- ◇ De leerlingen in mijn groep beseffen dat de gemanipuleerde beelden van popsterren en mode iconen niet de realiteit weergeven. Ze identificeren zichzelf er niet mee.
- ◇ Cyberpesten is de revenge of the nerds. Nu kan de zwakke leerling zich ten minste ook naar de sterke toe manifesteren.
- ◇ Sociale media is essentieel om op te nemen in ons taalonderwijs. Sms-taal/afkorting/emoj het hoort allemaal onder taal.
- ◇ De communicatie tussen jongeren via sociale media gaat vaak nergens over. Dit is geen communicatie waar we in het onderwijs iets mee kunnen aanvangen.

Achtergrondinformatie - te downloaden:

Digitale geletterdheid op je school uitrollen (van visie naar praktijk):

https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/digitale-geletterdheid/Handboek_digitale_geletterdheid.pdf

Handboek mediawijsheid:

https://www.kennisnet.nl/mijnkindonline/files/Handboek_Mediawijsheid_2010.pdf

Mediawijsheid op de basisschool (succesverhalen van 21 leerkrachten)

https://www.kennisnet.nl/mijnkindonline/files/Mediawijsheid_op_de_basisschool_2013.pdf

Sociale media en schoolmedewerkers: omgaan met valkuilen

<https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Sociale-media-en-schoolmedewerkers.pdf>

Mediawijsheid voor schoolbestuurders:

https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Mediawijsheid_voor_schoolbestuurders.pdf

Discussiekaarten – Kennisnet

<https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/discussiekaart-1-de-populaire-hiphopleraar.pdf>

Hoe moeten scholen omgaan met sociale media?

<https://www.kennisnet.nl/artikel/hoe-moeten-scholen-omgaan-met-sociale-media-zoals-facebook-en-whatsapp/>

Afspraken rond sociale media integreren in het schoolreglement

<https://www.cyberpesten.be/info/sites/default/files/bestanden/Afspraken-rond-sociale-media-integreren-in-schoolreglement.pdf>

Je school op de sociale media. Wacht niet tot er crisis is.

<https://www.klasse.be/74326/je-school-op-de-sociale-media-voor-tijdens-en-na-een-crisis/>

Mediawijsheid: het nieuwe lezen en schrijven

<https://www.klasse.be/38707/mediawijs-het-nieuwe-lezen-en-schrijven/>

8 tips voor een goed sociale mediabeleid

<https://www.klasse.be/1676/sterk-met-sociale-media-op-school/>